

Toelichting begrotingswijzigingen

3e wijziging begroting 2016

Bestuursrapportage 2016

Leeswijzer bij de Bestuursrapportage

Voortgang

Middels de bestuursrapportage wordt inzicht gegeven in de voortgang per programma (onderdeel A). Naast een beschrijving van de algemene voortgang wordt voorts aangegeven: het beroep op algemene middelen, de afwijkingen van de beleidsprestaties per productgroep en recente ontwikkelingen in de risico's. Per programma wordt een geactualiseerde begroting gepresenteerd, waarbij alle eerdere besluitvorming (categorie III van deze bestuursrapportage) na de jaarrekening 2015 wordt meegenomen en met alle voorliggende besluiten (categorie I en II) zijn getotaliseerd.

Autorisatieniveau

De bestuursrapportage sluit aan bij het autorisatieniveau van Provinciale Staten: baten en lasten per productgroep. Op dat niveau wordt in de specificatie (onderdeel B) inzicht gegeven in het verloop van de lopende begroting. Daarin zijn verwerkt alle eerdere begrotingswijzigingen (bv. bij de slotwijziging en jaarrekening) en alle besluitvorming nadien via losse statenvoorstellen. Deze laatste categorie wordt bij de Bestuursrapportage gerecapituleerd en geïntegreerd in de voorliggende begrotingswijziging (categorie III. Eerdere besluitvorming). Tav de nieuwe besluitvorming wordt onderscheid gemaakt in: I. Voorstellen en II. Administratief / technische mutaties. Beiden vallen onder het autorisatieniveau van PS en liggen ter goedkeuring voor. De mutaties onder II. Administratief / technisch zijn beleidsarm en voldoen aan vooraf gedefinieerde kaders. De mutaties hebben een relatie met

- een doeluitkering;
- een onttrekking uit een bestemmingsreserve;
- vrijval van middelen; of gaat over
- het gelijktijdig ramen van baten én lasten binnen een productgroep.

Ze doen in geen geval een beroep op algemene middelen.

De categorie I. Voorstellen heeft betrekking op mutaties die op enigerlei wijze een bepaalde beleidsinhoudelijke afweging bevatten.

De voorstellen worden in de bestuursrapportage per productgroep nader gespecificeerd. In de bijlagen wordt per beleidprestatie per productgroep de voortgang / afwijking gepresenteerd (onderdeel C) en zijn alle financiële mutaties per productgroep in detail weergegeven (onderdeel D).

Reikwijdte

Bij de bestuursrapportage vindt expliciete besluitvorming plaats tav de lopende begroting en impliciet tav de toekomstige jaren. De toekomstige consequenties worden obv de bestuursrapportage integraal verwerkt in de begroting van het komende jaar en ligt dan ter expliciete besluitvorming voor.

Wijzigingen

Vorig jaar is een eerste aanzet gemaakt met een nieuwe opzet van de bestuursrapportage die beter aansluit bij nieuwe beleids- en P&C-cyclus. De bestuursrapportage is nadrukkelijk gepositioneerd als tussentijdse rapportage die beter aansluit bij de opzet van de begroting en de jaarrekening. Naar aanleiding van de feedback van vorig jaar is, naast een verbeterslag mtb de lay-out, een aantal wijzigingen doorgevoerd tbv van het bevorderen van de leesbaarheid als zelfstandig document:

- Accent op afwijkingen tav de prognose van de beleidsprestaties;
- Inzicht in het verloop van de lopende begroting met duidelijk onderscheid tussen de te nemen besluiten en eerdere besluitvorming;
- Voorstellen (financieel en beleidsprestaties) op geaggregeerd niveau gepresenteerd met de details in bijlagen.

Algemene toelichting bij Bestuursrapportage

Samenvatting

In de Bestuursrapportage 2016 is de voortgang van de uitvoering, zoals overeengekomen in het bestuursakkoord, in het lopende begrotingsjaar vastgelegd. Referentiekader hiervoor is de begroting, de daarin geplande prestaties en de daaraan gekoppelde middelen. De uitvoering van de geplande prestaties ligt over de hele linie goed op koers. In de inleiding van deze Bestuursrapportage wordt een uitgebreider algemeen, samenvattend beeld geschetst. Ook wordt daarin een analyse van en een toelichting gegeven op het financiële resultaat, waaronder het verloop van de begrotingsruimte.

Reserves tegen het licht

In de uitwerking van de Nota Reserves zijn de financiële reserves die opgenomen zijn in de lopende begroting van deze bestuursperiode tegen het licht gehouden. Dat gebeurt een keer in iedere bestuursperiode. Als gevolg daarvan is incidentele financiële ruimte ontstaan, omdat het geld bijvoorbeeld niet nodig is geweest om risico's af te dekken. Daarnaast is er incidenteel een bedrag voor indexatie van toekomstige uitgaven voor PPS-A59 vrijgekomen. Conform de gebruikelijke gedragslijn stellen Gedeputeerde Staten voor een belangrijk deel van deze financiële ruimte in te zetten om te 'sparen voor een volgende bestuursperiode'. Deze ruimte staat immers los van de uitvoering van het huidige bestuursakkoord. Het restant van het vrijgekomen bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over de lopende bestuursperiode. Dusdanig dat in de resterende jaren een gelijk saldo van vrije begrotingsruimte ontstaat.

Bestuursakkoord

De uitvoering bij programma 01 loopt conform planning middels de uitvoering van het programma Veerkrachtig Bestuur. Bij programma 02 ligt de uitvoering van op schema. De uitvoeringsprogramma's Werklocaties en Agrofood zijn vastgesteld. De verkenningsfase voor de Omgevingsvisie is afgerond en er is een onderhandelingsakkoord gesloten over de invoering van de omgevingswet door de koepels (VNG, IPO, Unie van Waterschappen) en het Rijk. Met de vaststelling van de dynamische uitvoeringsagenda (DUA) van het PMWP en de samenwerkingsovereenkomst met de waterschappen tot uitvoering van de waterdoelen (STUW) ligt het waterbeleid (programma 03) goed op koers. De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarentegen met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2017. Voor programma 04 is PS geïnformeerd over de invulling van het Bestuursakkoord middels de statenmededeling Brabant Vernieuwt (d.d. 1/3/2016) over de economische ambitie, tot welke voorstellen deze ontwikkelingen zullen leiden, de wijze van financiering van die voorstellen en de wijze waarop we inzicht bieden in geleverde en toekomstige prestaties. Verder is door PS ingestemd met het uitvoeringsprogramma Energietransitie, werklocaties en arbeidsmarktbeleid. Voor het programma 05 is voor het zomerreces het statenvoorstel voor de bereikbaarheidsaanpak van Zuid-Nederland door uw Staten vastgesteld. In september hebben uw Staten het vervolg van Fiets in de Versnelling en de starttranche van de ontwikkelagenda Spoor, HOV en knooppunten behandeld. Het Bestuursakkoord voor programma 06 is verankerd via de vaststelling van het uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020 en de Sportagenda 2016-2019.

Bestuursopdrachten

Bij de Perspectiefnota is opdracht gegeven tot het uitwerken van een 6-tal bestuursopdrachten. In deze Bestuursrapportage worden de bestuursopdrachten procedureel behandeld: een aankondiging van de ontwikkeling van nieuw beleid, de inhoud volgt later. De bestuursopdracht Sociale Veerkracht is voor het zomerreces via een statenvoorstel door PS vastgesteld. Voor Sterk Stedelijk Netwerk en Leegstand zullen binnenkort concrete voorstellen voorgelegd worden aan PS. De uitwerking van de bestuursopdracht Connecting Delta heeft door de complexe politieke en bestuurlijke context in het besluitvormingsproces met het Rijk vertraging opgelopen. In het najaar zal PS hierover nader worden geïnformeerd. De bestuursopdracht VTH zit nog in de oriënterende fase en richt zich nu nog op de wijze waarop invulling moet worden gegeven aan de opdracht. Tenslotte weken we samen met de ZLTO een gezamenlijke aanpak voor een nieuw toekomstperspectief varkenshouderij uit. De uitkomst van de mestdialoog en het nieuwe VAB-beleid zullen daarbij belangrijke bouwstenen worden. Door de late beleidsreactie van het rijk op het Gezondheidsonderzoek zullen de consequenties hiervan voor Brabant nog moeten worden uitgewerkt. Het eerste deel van de mestdialoog is afgerond. Provinciale Staten hebben op 24 juni kaders meegegeven voor het vervolg in september/oktober.

Overige punten

Voor de verbreding van het Wilhelminakanaal is conform het PS-besluit een voorstel in de bestuursrapportage opgenomen voor een aanvullende bijdrage van € 8,18 mln tlv algemene middelen. Voorts wordt er € 3,8 mln aan middelen naar voren gehaald, omdat het Waterschap AA en Maas het project Dynamisch Beekdal naar voren heeft weten te halen. Hierdoor kan het project tegelijkertijd ter hand worden genomen met de verbreding van de N279. Tenslotte zijn de ambities tav het realiseren van het BrabantsNatuurNetwerk (door GOB) naar boven bijgesteld. De termijn om de doelstellingen te realiseren is verkort van 5 naar 3 jaar.

Vanaf 2016 werken wij met een Organisatiekostenbudget, waar het toegekende vitaliteitsbudget onderdeel van uit maakt. Op 21 oktober 2016 informeren wij uw Staten hoe wij met dit budget toewerken naar een meer opgavegestuurde netwerkorganisatie.

Bij bestuursrapportage zijn de financiële mutaties verwerkt op basis van een reële prognose voor het einde van het jaar ten aanzien van de uitvoering en de daaraan gekoppelde middelen om daarmee het risico op onderbesteding bij de jaarrekening te minimaliseren. In een aantal gevallen is de uitvoering echter sterk afhankelijk van (afspraken met) derden en waardoor de kans bestaat dat de besteding van middelen net over de jaargrens heen doorschuift naar het volgende boekjaar. Deze middelen dienen we op basis van de meest reële verwachtingen ten aanzien van de uitvoering en de daaruit voortvloeiende verplichtingen vooralsnog wel beschikbaar te houden in 2016. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het toekennen van begrotingssubsidies en het afsluiten van (bestuurs)overeenkomsten. Dit zal niet leiden tot een extra vrijval ten gunste van algemene middelen, maar betreft een verschuiving over de jaren obv een overhevelingsvoorstel.

Financieel resultaat

Het totale resultaat van de bestuursrapportage 2016 is € 27,7 mln in 2016, € 34,8 mln over de periode 2016 t/m 2019, met een structureel effect op de begrotingsruimte van € 1,3 mln. Het positieve resultaat houdt hoofdzakelijk verband met een doorlichting van de reserves. Bij de Begroting 2016 is deze actie reeds aangekondigd in het kader van het opstellen van de Nota Reserves 2016-2019. Een bedrag van € 22 mln van het resultaat 2016 is hierdoor te verklaren. Daarnaast valt € 10 mln vrij aan in het verleden gereserveerde bedragen voor indexatie van toekomstige uitgaven voor PPS-A59 agv de lage rentestand. Door een hoger rendement van de immunisatieportefeuille wordt nog eens bijna € 2 mln toegevoegd aan de algemene middelen. Daartegenover staan een aantal voorstellen. De belangrijkste is ruim € 8 mln uit algemene middelen voor de verbreding van het Wilhelminakanaal, € 3,8 mln aan middelen voor dynamische beekdal worden naar voren gehaald.

Verloop vrije begrotingsruimte

x € mln	2016	2017	2018	2019	2016-2019	2020	2021	structureel **
Saldo bij PPN*	20,1	10,7	10,7	11,2	52,6	9,4	10,2	16,0
I. Voorstellen	-5,0	-0,9	3,2	-0,5	-3,2	-1,8	-0,2	-0,2
II. Adm./tech. mutaties	32,8	1,9	1,8	1,6	38,0	1,3	1,5	1,5
III. Eerdere besluitvorming	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na BURAP***	47,8	11,6	15,6	12,3	87,4	8,9	11,5	17,3
Egalisatie vrije begrotingsruimte	-47,8	6,9	2,9	6,2	-31,9	31,9		
Saldo incl. egalisatie	0,0	18,5	18,5	18,5	55,5	40,9	11,5	17,3

* Kleine afwijking 2016 tov Perspectiefnota 2016 nav definitieve vaststelling jaarrekeningresultaat 2015.

** Looptijd intensivering Provinciaal Milieu en Water Plan met € 5,8 mln. t/m 2021 (Bestuursakkoord).

*** Exclusief eventuele bijdrage aan Philharmonische Orkest Zuid-Nederland.

Ten aanzien van de vrije begrotingsruimte wordt voorgesteld om de incidentele ruimte die ontstaan als gevolg van de uitwerking van de Nota Reserve en de vrijval van het gereserveerde bedrag voor indexatie van toekomstige uitgaven voor PPS-A59 (€ 31,9 mln in totaal) te reserveren voor de volgende bestuursperiode. De vrijval staat immers los van de uitvoering in het huidige bestuursakkoord. Daarnaast is het in lijn met de bestendige gedragslijn om 'te sparen voor een volgende bestuursperiode'. Het restant wordt binnen de bestuursperiode geëgaliseerd, zodanig dat in de resterende jaren een gelijk saldo van vrije begrotingsruimte ontstaat.

Programma 01 Bestuur

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

Doelstelling is het vergroten van de kwaliteit van het openbaar bestuur in Noord-Brabant door het vergroten van integriteit en weerbaarheid, het stimuleren van efficiënte kennisverwerving, -borging en benutting, het versterken van bestuurlijke samenwerking en het borgen van toekomstbestendigheid van het openbaar bestuur. De daartoe in 2016 uitgezette acties verlopen conform planning. Van het beschikbare budget voor programma Veerkrachtig bestuur in Brabant is voor ca. een kwart gerealiseerd. Naar verwachting zal het restant in de tweede helft van 2016 grotendeels worden ingelopen. Daarnaast is in de perspectiefnota aangegeven dat we om als één Sterk Stedelijk Brabants Netwerk op te treden, we samen met onze partners (overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen) een samenhangende agenda op ruimtelijk, economisch en cultureel gebied gaan opstellen. De voorbereiding voor dit traject zijn inmiddels gestart en een uitgewerk voorstel met daarbij de benodigde middelen zullen op korte termijn worden voorgelegd.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
<u>Lasten</u>			
Programmlasten	8.901	289	9.190
Kapitaallasten	0	0	0
Apparaatskosten	11.458	0	11.458
totaal lasten	20.359	289	20.648
<u>Baten</u>			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	2	877	879
saldo baten en lasten	-20.357	588	-19.769

Beroep op algemene middelen

- Zuidelijke Rekenkamer (ZKR): € 0,3 mln structureel vanaf 2017.
- Kosten functioneren PS: van € 0,1 mln oplopend naar € 0,8 mln aan het einde van de bestuursperiode.

Afwijkingen prestaties

- Visie op strategisch relatiemanagement wordt opgenomen in traject Sterk Brabants Netwerk en vervalt daarmee als zelfstandige beleidsprestatie (01.02).

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

geen aanvullende risico's

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Structurele raming bijdrage aan Zuidelijke Rekenkamer	01.01 lasten		300	300	300	300	300
Dekking organisatiekostenbudget	01.01 lasten	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Ophoging Kosten ondersteuning PS	01.01 lasten	114	327	327	778		
Totaal		-14	-527	-527	-978	-200	-200

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgesteld begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
0101 Provinciebestuur								
lasten	7.010	40	-	-	7.050	-	14	7.064
batens	2	-	-	-	2	-	-	2
saldo	-7.007	-40	-	-	-7.047	-	-14	-7.061
0102 Bestuurlijke samenwerking								
lasten	1.727	-	54	-	1.781	275	-	2.056
batens	-	-	-	-	-	877	-	877
saldo	-1.727	-	-54	-	-1.781	602	-	-1.179
0103 Interbestuurlijk toezicht								
lasten	70	-	-	-	70	-	-	70
batens	-	-	-	-	-	-	-	-
saldo	-70	-	-	-	-70	-	-	-70
totaal programma 01								
lasten	8.807	40	54	-	8.901	275	14	9.190
batens	2	-	-	-	2	877	-	879
saldo	-8.805	-40	-54	-	-8.899	602	-14	-8.310

* Betreft het ramen van inkomsten samenwerkingsverbanden Brabantstad en Vlaams Nederlandse Delta (VND) (01.02).

Programma 02 Ruimte

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

Het programma 'Ruimtelijke ontwikkeling van het Mozaïek' ligt goed op koers. Voor de Bestuursopdracht Leegstand wordt een voorstel voor de Brabantse Aanpak Leegstand in oktober/november aan PS voorgelegd. Op 20 mei 2016 hebben PS een begrotingswijziging vastgesteld in het kader van het Uitvoeringsprogramma werklocaties. In juni is de bestuurlijke intentieverklaring Ruimtelijk-Economische OntwikkelStrategie (REOS) Noordelijke Randstad, Zuidelijke Randstad en Brainport ondertekend. GS heeft het verkenningsdocument voor de Omgevingsvisie behandeld en er is een onderhandelingsakkoord gesloten over de invoering van de omgevingswet door de koepels (VNG, IPO, Unie van Waterschappen) en het Rijk.

Voor het programma 'Agrofood' heeft GS de definitieve Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016 - 2020 vastgesteld. 10 juni 2016 is de bijbehorende begrotingswijziging (inzet bestuursakkoordmiddelen) door PS goedgekeurd. Samen met de ZLTO werken we een gezamenlijke aanpak voor een nieuw toekomstperspectief varkenshouderij uit. De uitkomst van de mestdialoog en het nieuwe VAB-beleid zullen daarbij belangrijke bouwstenen worden.

Door de late beleidsreactie van het rijk op het Gezondheidsonderzoek zullen de consequenties hiervan voor Brabant nog moeten worden uitgewerkt.

Het eerste deel van de mestdialoog is afgerond. Provinciale Staten hebben op 24 juni kaders meegegeven voor het vervolg in september/oktober. Met partners verkennen we de mogelijkheden en kansen voor verduurzaming van de plantaardige sector.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
<u>Lasten</u>			
Programmlasten	45.868	-20.475	25.394
Kapitaallasten	0	0	0
Apparaatskosten	21.528	0	21.528
totaal lasten	67.397	-20.475	46.922
<u>Baten</u>			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	8.937	-4.177	4.760
saldo baten en lasten	-58.460	16.298	-42.162

Beroep op algemene middelen

geen beroep op algemene middelen

Afwijkingen prestaties

- Geen afzonderlijk Festival Ruimtelijke Kwaliteit (02.01).
- Brabantse Stijlprijs doorgeschoven naar 2017 (02.01).
- Aantal verkochte ha. glastuinbouw Nieuw Prinsenland loopt voor op schema (02.02).
- Beleidsprestaties Ruimte voor Ruimte nader geconcretiseerd (02.02).
- Ontwikkeling Afwegingskader Gezondheid (agrofood) uitgesteld naar 2017 door vertraging bij het Rijk (02.02).

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

Omgevingswet; Op 21 april is een onderhandelingsakkoord gesloten over de invoering van de omgevingswet door de koepels (VNG, IPO, Unie van Waterschappen en het Rijk. In dit akkoord is een principe afspraak gemaakt over de verdeling van de kosten en besparingen. De ontwikkelingen met betrekking tot de invoeringskosten van de omgevingswet worden in beeld gebracht. In de begroting voor 2017 wordt een voorstel gedaan voor de transitie en uitvoeringskosten van de wet.

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Hogere inkomsten startersleningen	02.01 baten	50	50				
Doorschuiven inkomsten Vossenhol - Biest Houtakker	02.01 baten	-520	520				
Claim Megastallen tlv Risico Reserve	02.02 lasten	458					
Dekking organisatiekostenbudget	02.01 lasten	-130	-30	-30	-30	-30	-30
	02.02 lasten	-275	-300	-300	-300		
Totaal		-522	900	330	330	30	30

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
0201 Ruimtelijke ontwikkeling van het mozaïk								
lasten	26.690	-	3.773	-	30.463	-15.019	-130	15.314
baten	8.930	-	-	-	8.930	-3.837	-470	4.623
saldo	-17.760	-	-3.773	-	-21.533	11.182	-340	-10.691
0202 Vitaal Platteland								
lasten	11.007	-	4.399	-3.449	11.957	-2.060	182	10.079
baten	7	-	-	-	7	130	-	137
saldo	-11.000	-	-4.399	3.449	-11.950	2.190	-182	-9.942

totaal programma 02								
lasten	37.697	-	8.172	-3.449	42.420	-17.078	52	25.394
baten	8.937	-	-	-	8.937	-3.707	-470	4.760
saldo	-28.760	-	-8.172	3.449	-33.483	13.372	-522	-20.634

* Betreft met name herziene planning Gebiedsopgave Oostelijke Langstraat (GOL) en Gebiedsimpuls N69 irt reserve en geactualiseerde planning woningbouwstimulering irt reserve obv voortgangsrapportage ontwikkelbedrijf (02.01), actualisatie grondexploitaties irt reserve obv voortgangsrapportage ontwikkelbedrijf (02.01 en 02.02).

Programma 03 Ecologie

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

Met de vaststelling van de dynamische uitvoeringsagenda (DUA) van het PMWP en de samenwerkingsovereenkomst met de waterschappen tot uitvoering van de waterdoelen (STUW) ligt het waterbeleid goed op koers. De bestuursakkoordmiddelen stelt PS in september beschikbaar zodat de realisatie kan worden vormgegeven. Vrijwel alle beleidsprestaties die waren voorzien worden gehaald en de aanpak voor de nog te realiseren prestaties is grotendeels op orde.

Voor de bestuursopdracht 'Connecting Delta' is de besluitvorming op rijksniveau rondom een structureel gezonde Delta (Grevelingen en Volkerak-Zoommeer) vertraagd. Het complexe bestuurlijke en politieke proces (met onder andere moties in de Tweede Kamer die momenteel nog door het Ministerie IenM worden uitgewerkt) zullen leiden tot aangepaste aanpak. Hierover worden PS in het najaar 2016 geïnformeerd.

Bestuursopdracht VTH: Er wordt momenteel onderzoek gedaan naar de wijze waarop aan deze bestuursopdracht invulling gegeven kan worden.

De te ontwikkelen integraliteit kent meerdere verschijningsvormen; thematische integratie, instrumentele integratie en integratie langs de lijn van bevoegde gezagen. Het ontwikkelen van een Brabantbreed richtinggevend VTH-beleid waarmee een beleidsmatig fundament wordt gelegd voor het bereiken van een gelijk speelveld.

Natuurbeleid: De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is met een half jaar uitgesteld naar 1-1-2017. In de 1e helft van 2016 is veel tijd besteed aan de realisatie van de PAS-herstelmaatregelen. Als sluitstuk is op 24 juni door PS het Addendum op de Grondnota vastgesteld. Hiermee is het mogelijk om in de PAS-gebieden gronden te verwerven tegen volledige schadeloosstelling en zonodig het instrument onteigening in te zetten. Bij Statenmededeling van 28 juni jl. (PS 4014242) was de verwachting dat voor het wegwerken van de oude Nb-wet procedures ruim €700.000 vrij zou kunnen vallen in de loop van 2016, omdat de achterstand in Brabant medio 2016 weggewerkt is. In verband met de nieuwe wet Natuur, waar geen overgangsrecht geldt, komen er dossiers uit de provincie Limburg onze kant op. Dit vergt nog een fors middelenbeslag, waardoor het niet mogelijk is dit bedrag vrij te laten vallen.

GOB: Met de oprichting van GOB BV en het netwerk van Manifestpartners is de ambitie om de doorlooptijd te verkorten van 5 naar 3 jaar door de uitvoering van projecten anders en sneller te gaan realiseren, zodat de eerste resultaten na 2017 te zien zullen zijn. Inmiddels is dit jaar overeenstemming bereikt over gelijkberechtiging, waardoor 800 ha van de in het Natuurnetwerk Brabant gelegen ingerichte provinciale natuurgronden in het najaar doorgeleverd worden aan eindbeheerders.

Bedragen x € 1.000	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
Lasten			
Programmlasten	193.560	-40.138	153.422
Kapitaallasten	1.486	0	1.486
Apparaatskosten	32.545	0	32.545
totaal lasten	227.591	-40.138	187.452
Baten			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	8.688	11.544	20.232
saldo baten en lasten	-218.903	51.683	-167.220

Beroep op algemene middelen

- Administratieve correctie ihkv Overeenkomst Waterpoort: € 35.000

Afwijkingen prestaties

- Leefbaarheidsonderzoek progr. Brabant Veiliger uitstel naar 2017 (03.02).
- Afronding laatste 2 latente saneringssituaties EV uitloop naar 2017 (03.02).
- Latere oplevering jaarlijkse 'voortgangsrapportage natuur' (VRN) (03.03).
- Vertraging in vaststellen Natura2000-beheerplannen (03.03).
- Uitvoering PAS-maatregelen niet allemaal via bestuursovereenkomsten (03.03).
- Bovenwaartse bijstelling ambities BrabantsNatuurNetwerk obv realisatie (03.04).
- Opstellen en uitvoeren verbeterplannen primaire keringen wordt uitgevoerd door Waterschappen: prestatie kan vervallen (03.01).
- Evaluatie nota handhavingskoers vertraagd (2017) agv prioriteit verordening kwaliteit VTH (03.02).
- In verordening kwaliteit VTH wordt toetsingskader opgenomen. Derhalve daarmee samenhangende prestaties in de begroting laten vervallen (03.02).

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

De nieuwe overeenkomst (STUW) is conform planning ondertekend op 25 mei. De afrekening van de oude overeenkomst (BO2) zit in de afrekenfase, waarbij als eerste indicatie gesteld kan worden dat een substantieel voordelig afreken- verschil resteert. De prestaties van BO2 zullen op termijn geheel behaald worden. Hierbij in beschouwing genomen dat een deel van de te behalen prestaties uitgefaseerd worden, conform het PS besluit van 16 oktober 2015. Als de afrekenfase is afgerond, informeren wij PS in het 4e kwartaal met een Staten mededeling.

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Overeenkomst Waterpoort	0301 lasten	47					
	0301 baten	12					
Dekking VTH-uitvoeringsprogramma 2016	0301 lasten	-120					
	0302 lasten	175					
	0303 lasten	-55					
Naar voren halen middelen Dynamisch Beekdal	0301 lasten	3.800	-3.800				
Dekking organisatiekostenbudget	0301 lasten	-35					-50
	0303 lasten	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Totaal		-3.700	3.900	100	100	100	150

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
0301 Water								
lasten	43.567	2.000	27	-	45.593	-25.561	3.692	23.724
baten	3.800	-	-	-	3.800	400	12	4.212
saldo	-39.767	-2.000	-27	-	-41.793	25.961	-3.680	-19.512
0302 Milieu								
lasten	29.912	-	3.214	3.842	36.968	6.940	175	44.083
baten	3.662	-	-	-	3.662	1.406	-	5.068
saldo	-26.250	-	-3.214	-3.842	-33.306	-5.534	-175	-39.015
0303 Natuur en Landschap								
lasten	49.861	1.358	809	-	52.027	5.309	-155	57.181
baten	1.226	-	-	-	1.226	2.654	-	3.880
saldo	-48.635	-1.358	-809	-	-50.801	-2.656	155	-53.301
0304 Groen Ontwikkelfonds Brabant								
lasten	1.100	63.200	-	-	64.300	-34.381	-	29.919
baten	-	-	-	-	-	7.072	-	7.072
saldo	-1.100	-63.200	-	-	-64.300	41.453	-	-22.847
totaal programma 03								
lasten	124.440	66.558	4.049	3.842	198.888	-47.692	3.712	154.908
baten	8.688	-	-	-	8.688	11.532	12	20.232
saldo	-115.752	-66.558	-4.049	-3.842	-190.200	59.224	-3.700	-134.676

* Betreft met name herplannen van middelen voor Bestuursovereenkomst Zoetwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta, Hogezeandgronden als onderdeel van Deltaprogramma en Samenwerkingsovereenkomst tot Uitvoering Waterdoelen (STUW) irt reserve (03.01), ramen van middelen irt reserve nav ondertekening Bodemconvenant (03.02), administratieve omzetting DLG-projecten naar een reserve (03.03), aankopen door GOB ipv verlenen subsidie voor PAS-maatregelen en verkoop provinciale gronden aan eindbeheerders Natuur Netwerk Brabant (03.04)

Programma 04 Economie

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

Uitvoering van programma 04 Economie ligt op koers. Uitvoering van het Algemeen Economisch beleid (Deelnemingen/fondsen, Internationalisering / public affairs en Europese Programma's), Economisch Programma (MKB/Ondernemerschap, Innovatie, arbeidsmarkt en werklocaties), Duurzame Energie en Energietransitie verloopt (grotendeels) volgens planning.

Bij Bestuursakkoord 2015-2019 is voor programma 04 (excl. apparaatskosten en excl. herprioritering) € 80,88 mln aan exploitatie-middelen toegekend en € 170,88 mln. aan middelen uit de investeringsagenda. In 2016 is invulling gegeven aan verdere uitwerking van dit Bestuursakkoord en is PS middels de statenmededeling Brabant Vernieuwt d.d. 1/3/2016 geïnformeerd over de economische ambitie, tot welke voorstellen deze ontwikkelingen zullen leiden, de wijze van financiering van die voorstellen en de wijze waarop we inzicht bieden in geleverde en toekomstige prestaties. Verder is door PS ingestemd met de uitvoeringsprogramma's Energie, Werklocaties en Arbeidsmarktbeleid. Hiermee zijn van de Bestuursakkoordmiddelen € 75,78 mln. (expl.) + € 84,58 mln (investeringsagenda) in de begroting opgenomen, zodat nog € 5,1 mln + € 86,3 mln resteert om in de begroting te worden verwerkt.

Met deze bestuursrapportage wordt een groot deel van het budget bijgesteld. Dit betreft met name het ramen van de budgettaire neutrale uitgaven in het kader van de cofinancieringsmiddelen Europese Programma's 2016. Deze uitgaven worden gedekt uit de reserve Europese Programma's.

Bedragen x € 1.000	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
Lasten			
Programmlasten	38.377	57.967	96.345
Kapitaallasten	60	85	145
Apparaatskosten	9.434	0	9.434
totaal lasten	47.872	58.052	105.924
Baten			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	332	19.549	19.880
saldo baten en lasten	-47.540	-38.504	-86.044

Beroep op algemene middelen

- Adm. correctie structurele dekking BOM: € 0,5 mln structureel vanaf 2020

Afwijkingen prestaties

- Openstelling POP3 subsidies voornamelijk pas in 2017 (04.01).
- Bijstellen streefwaarden agv achterblijven aantal investeringen Cleantech Fonds en Biobased Fonds (04.04).
- Aantal pilot Zero Emissie Busvervoer licht neerwaarts bijgesteld (04.04).
- Neerwaartse bijstelling aantal arbeidsplaatsen Solar industrie (04.04).
- Meer subsidies Regionaal Economische Actie Programma (REAP) door aanpassing regeling (04.01).
- Streefwaarde Uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen en andere werklocaties naar boven bijgesteld (04.01)

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

Voor een gegarandeerde behandeling van een aantal begrotingssubsidies (Werklocaties en Arbeidsmarktbeleid) en de financiële afwikkeling daarvan in 2016 gelden strikte deadlines. De concrete aanvragen hiervoor worden in de komende maanden verwacht, maar er bestaat de kans op onderbesteding van ± 8 mln in 2016. Hiervoor zullen dan bij het jaarrekeningproces overhevelingsvoorstellen worden opgenomen.

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Uitvoeren garantstelling exploitatie Visit Brabant 2016-2020	0401 lasten	473	103	61	97	126	
	0402 lasten	-279	-100				
Herverdeling BA-middelen MKB en Ondernemerschap	0402 lasten	-1.100	1.100				
Herverdeling BA-middelen Economisch Beleid	0401 lasten	485	515	-300	-700		
Uitvoeringsprogramma Werklocaties	0402 lasten	-90	90				
Middelen Economisch Programma uit Risico Reserve	0402 lasten	2.222	400	400	229		
Dekking organisatiekostenbudget	0401 lasten	-400	-400	-400	-400	-400	-400
Herberekening afschrijvingen	0404 lasten	85	85	85	85	85	85
Verwerking meerjarenperspectief Europese Programma's	0401 lasten						875
	0404 lasten						100
Verwerking meerjarenperspectief dekking BOM	0401 lasten					506	506
Totaal		-1.396	-1.792	154	689	-316	-1.166

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
0401 Algemeen economisch beleid								
lasten	18.883	-	-	-	18.883	24.703	558	44.144
batens	309	-	-	-	309	19.459	-	19.768
saldo	-18.574	-	-	-	-18.574	-5.244	-558	-24.376
0402 Economische programma Brabant								
lasten	10.260	3.062	5.196	17.565	36.083	2.975	753	39.811
batens	23	-	-	-	23	90	-	113
saldo	-10.238	-3.062	-5.196	-17.565	-36.060	-2.885	-753	-39.698
0404 Duurzame Energie en Energietransitie								
lasten	1.037	-	-	9.650	10.687	1.764	85	12.535
batens	-	-	-	-	-	-	-	-
saldo	-1.037	-	-	-9.650	-10.687	-1.764	-85	-12.535
totaal programma 04								
lasten	30.180	3.062	5.196	27.215	65.653	29.441	1.396	96.490
batens	332	-	-	-	332	19.549	-	19.880
saldo	-29.848	-3.062	-5.196	-27.215	-65.321	-9.893	-1.396	-76.609

* Betreft met name raming cofinanciering Europese Programma's 2016 i.r.t reserve (04.01).

Programma 05 Mobiliteit

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

De provincie ligt op koers met het programma Mobiliteit. Beter Benutten loopt volgens planning en wordt dit jaar afgerond. Het vervolg op Beter Benutten is versterkt met duidelijke afspraken over de aanpak van Intelligente Transportsystemen in Brabant. Het programma Fiets in de versnelling loopt volgens planning. Het vervolg hierop is inmiddels aan uw Staten aangeboden. De provincie, het Rijk en gemeente Tilburg hebben overeenstemming over de oplossing voor het Wilhelminakanaal waarbij de provincie en Tilburg kiezen voor een algehele aanpak tot haven Loven.

De vervoersconcessies zijn op orde. Diverse OV infrastructuur projecten worden dit jaar opgeleverd, zoals het station Breda, de HOV-2 verbinding bij Eindhoven. Al deze projecten lopen volgens planning.

De kwaliteitsvisie op de onderhoud van provinciale wegen wordt begin 2017 aangeboden.

Voor Mobiliteit zijn geen bestuursakkoordmiddelen apart beschikbaar gesteld. Hiervoor zet het college het SIF en de BDU in. Voor het zomerreces is het statenvoorstel voor de bereikbaarheidsaanpak van Zuid-Nederland door uw Staten vastgesteld. In september hebben uw Staten het vervolg van Fiets in de Versnelling en de starttranche van de ontwikkelagenda Spoor, HOV en knooppunten behandeld.

Met de bestuursrapportage wordt een groot deel van het budget bijgesteld. Dit betreft met name de overheveling van het budget benodigd voor de uitvoering van PHS bij Vught, Haaren en Boxtel. Daarnaast actualiseren we het budget voor de regionale maatregelenpakketten, PPS A59 en Landelijk Verbeterprogramma Overwegen.

Bedragen x € 1.000	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
Lasten			
Programmlasten	450.938	-124.488	326.450
Kapitaallasten	44.331	1.385	45.716
Apparaatskosten	27.294	0	27.294
totaal lasten	522.562	-123.102	399.460
Baten			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	248.640	-130.286	118.354
saldo baten en lasten	-273.923	-7.183	-281.106

Beroep op algemene middelen

- Wilhelminakanaal: € 8,18 mln in 2016

Afwijkingen prestaties

- Kostendekkingsgraad Openbaar Vervoer niet geschikt als beleidsprestatie en derhalve laten vervallen (05.02).
- Gedeelte van de beleidsprestaties Beter Benutten laten vervallen tbv de leesbaarheid van de begroting. Rapportage via een separate bijlage bij een volgend P&C moment (05.01).

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

geen aanvullende risico's

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Doeluitkering Alderstafel functioneel ramen in begroting	0501 lasten	8	8	8	8		
Dekking investering N261	0503 lasten	-4.229					
Herberekening afschrijvingen	0503 lasten	-1.050	-6.121	367	757	818	-765
Dekking organisatiekostenbudget	0501 lasten	-190	-190	-190	-190	-190	-190
	0502 lasten	-125	-125	-125	-125	-125	-125
	0503 lasten	-694	-105	-105	-105	-105	-105
Wilhelminakanaal	0501 lasten	13.255					
	0501 baten	3.650					
Actualisatie inkomsten leges vergunningen en ontheffingen	0503 baten		4	4	4	4	4
Totaal		-3.326	6.537	49	-341	-394	1.189

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
0501 Mobiliteit								
lasten	145.203	45.130	3.564	19.455	213.352	-122.132	13.073	104.293
baten	18.243	31.656	-	755	50.654	-54.232	3.650	72
saldo	-126.960	-13.474	-3.564	-18.700	-162.698	67.900	-9.423	-104.221
0502 Openbaar Vervoer								
lasten	71.736	58.860	1.900	4.720	137.216	-14.104	-125	122.987
baten	68.186	58.860	-	4.720	131.766	-49.399	-	82.367
saldo	-3.550	-	-1.900	-	-5.450	-35.296	125	-40.621
0503 Infrastructuur / Provinciale Wegen								
lasten	163.983	-2.513	7.406	1.490	170.366	-19.507	-5.973	144.886
baten	59.708	11.987	-	-	71.695	-35.779	-	35.915
saldo	-104.275	14.500	-7.406	-1.490	-98.671	-16.272	5.973	-108.970

totaal programma 05								
lasten	380.922	101.477	12.870	25.665	520.934	-155.743	6.976	372.166
baten	146.136	102.503	-	5.475	254.115	-139.411	3.650	118.354
saldo	-234.785	1.026	-12.870	-20.190	-266.819	16.333	-3.326	-253.812

* Betreft met name het doorschuiven van middelen PHS irt reserve (05.01), herplannen van middelen N69 irt reserve (05.03) en het onderbrengen van middelen Mobiliteit in een bestemmingsreserve ivm de omzetting van een brede doeluitkering Verkeer en Vervoer naar een decentralisatie uitkering (05.01, 05.02 en 05.03).

Programma 06 Cultuur en samenleving

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

Uitvoering van programma 06 Cultuur en Samenleving ligt op koers.

In juni 2016 hebben PS de begrotingswijziging gekoppeld aan het uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020 en de Sportagenda 2016-2019 vastgesteld. In de perspectiefnota 2016 is de bestuursopdracht om een adaptieve, netwerkende aanpak voor sociale veerkracht op te stellen opgenomen. GS hebben deze uitgewerkt in het Statenvoorstel Versterken Sociale Veerkracht (vastgesteld op 19 juli 2016). In het najaar ligt dit voorstel in PS voor.

Ook zijn we in 2016 voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering van het beleidskader erfgoed 2016-2020. Dit is onder andere te zien aan het inspiratiedocument voor de 4 verhalen van Brabant:

<http://www.brabant.nl/verhalenvanbrabant>

Bij Bestuursakkoord 2016-2019 is voor programma 06 (excl. apparaatskosten) € 19,2 mln aan exploitatiemiddelen en € 19,2 mln. aan middelen uit de investeringsagenda toegekend. Inmiddels zijn van deze Bestuursakkoordmiddelen € 11,7 mln (expl.) + € 23,25 mln (investeringsagenda) in de begroting opgenomen, zodat resteert om nog in de begroting te verwerken € 7,5 mln (expl.) + € 7,65 mln.

Bedragen x € 1.000	begroting vastgesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
Lasten			
Programmlasten	54.069	5.527	59.596
Kapitaallasten	1.092	-122	970
Apparaatskosten	13.144	0	13.144
totaal lasten	68.305	5.405	73.710
Baten			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	837	-67	770
saldo baten en lasten	-67.468	-5.472	-72.941

Beroep op algemene middelen

geen beroep op algemene middelen

Afwijkingen prestaties

- Verlenging subsidietermijn IDOP's lijkt nodig agv vertraging projecten.
Streefwaarde doorschuiven naar 2017 (06.03)

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

geen aanvullende risico's

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Bijstellen rentebaten lening Monumentenfonds tlv steunfuncties	0601 baten	-67	-67	-67	-67	-67	-67
	0604 lasten	-67	-67	-67	-67	-67	-67
Provincie archivaris tlv jeugdhulpverlening	0601 lasten	60	60	60	60	60	60
	0603 lasten	-60	-60	-60	-60	-60	-60
Indexatie uitvoeringsorganisaties cultuur en samenleving	0601 lasten	307	307	307	307	307	307
	0603 lasten	40	40	40	40	40	40
	0604 lasten	81	81	81	81	81	81
Doorschuiven BA-middelen tbv Verhaallijnen Erfgoed	0601 lasten	-200	200				
Uitvoeringsprogramma Cultuur in Uitvoering	0601 lasten		505	508	508	608	608
	0604 lasten		-505	-508	-508	-608	-608
Procesmiddelen Verbeeldingskracht Erfgoed	0601 lasten		437	441	441	541	541
	0604 lasten		-437	-441	-441	-541	-541
Versterken Sociale Veerkracht	0603 lasten		505	508	508	608	608
	0604 lasten		-505	-508	-508	-608	-608
Dekking organisatiekostenbudget	0601 lasten		-194	-194	-194		
	0603 lasten	-91	-286	-286	-286	-91	-91
	0604 lasten	-389					
Herberekening afschrijvingen	0604 lasten	1	1	1	1	1	1
Totaal		252	-148	52	52	-337	-337

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
0601 Cultuur								
lasten	32.060	2.400	71	1.500	36.031	7.436	167	43.634
baten	737	-	-	-	737	-	-67	670
saldo	-31.323	-2.400	-71	-1.500	-35.294	-7.436	-235	-42.964
0603 Samenleving								
lasten	5.631	-	282	-	5.913	-378	-112	5.423
baten	-	-	-	-	-	-	-	-
saldo	-5.631	-	-282	-	-5.913	378	112	-5.423
0604 Sociaal-cultureel beleid								
lasten	14.718	-	-	-2.750	11.968	-85	-374	11.509
baten	100	-	-	-	100	-	-	100
saldo	-14.618	-	-	2.750	-11.868	85	374	-11.409

totaal programma 06								
lasten	52.408	2.400	353	-1.250	53.911	6.974	-319	60.566
baten	837	-	-	-	837	-	-67	770
saldo	-51.571	-2.400	-353	1.250	-53.074	-6.974	252	-59.797

* Betreft met name raming middelen voor tweetal Erfgoedcomplexen irt reserve (06.01).

Algemeen Financieel Beleid

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

De mutaties bij het onderdeel Algemeen Financieel beleid hebben betrekking op:

- egalisatie begrotingsruimte
- bijstelling algemene uitkering en decentralisatie-uitkeringen op basis van septembercirculaire
- hogere uitkering General Escrow en rendementen immunisatieportefeuille
- mutaties in de reserves die de tegenhanger zijn van wijzigingen in de verschillende programma's.
- herberekening afschrijvingslasten obv geactualiseerde investeringsschema (separaat voorstel)
- het onderbrengen van middelen Mobiliteit in een bestemmingsreserve ivm de omzetting van een brede doeluitkering Verkeer en Vervoer naar een decentralisatie uitkering

Voor de Bestuursrapportage 2016 komt het totaal van alle mutaties uit op een positief begrotingsresultaat van € 27,7 mln.

Bedragen x € 1.000	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
<u>Lasten</u>			
Programmlasten	505.316	129.283	634.599
Kapitaallasten	18.936	-3	18.932
Apparaatskosten	7.750	-1.640	6.110
totaal lasten	532.002	127.640	659.641
<u>Baten</u>			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	1.218.652	110.230	1.328.882
saldo baten en lasten	686.651	-17.410	669.241

Beroep op algemene middelen

- Extra kosten implementatie Vennootschapsbelasting: € 90.000.

Afwijkingen prestaties

geen afwijkingen prestaties

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

geen aanvullende risico's

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Voorstellen tlv algemene middelen	3103 lasten	-8.501	-630	-688	-1.175	-932	-806
Voorstellen tgv algemene middelen	3103 lasten	9.317	1.364	1.284	1.255	1.225	1.225
Verschuiving algemene middelen (budgetneutraal)	3103 lasten	-3.415	2.415	300	700		
Toevoeging reserves	3104 lasten	2.694	-6.040	-6.030	-6.280	-6.282	-7.257
Onttrekking reserves	3104 baten	2.582	-5.330	-5.403	-6.100	-6.361	-6.361
Ramen dividendinkomsten en inzet tbv implementatie Vennootschapsbelasting	3102 baten	80					
	3102 lasten	170					
	3103 lasten	-90					
Vrijval Escrows toevoegen aan rente- en dividendreserve	3102 baten	27.989					
	3104 lasten	27.989					
Verwerking hoger rendement immunisatieportefeuille in de begroting	3102 baten	4.291	5.717	2.564	3.727	5.628	264
	3102 lasten	-3	-2.498	-3.225	-2.766	-3.000	-2.983
	3104 baten	-3	2	-225	-3.520	-8.588	-3.190
	3104 lasten	2.440	8.178	5.524	2.933		17
	3103 lasten	1.851	39	40	40	40	40
Apparaatskosten agv voorstellen	3103 lasten	329					
Opheffen Reserve Idops	3103 lasten	72					
	3104 baten	72					
Opheffen Reserve Regionale Structuurversterking	3103 lasten					2.300	
	3104 lasten	11.595					
	3104 baten	11.595				2.300	
Voorstellen tlv stelposten	3103 lasten	-4.028	-428	-428	-428	-428	-428
	3103 baten	-6.129	-5.430	-5.430	-5.430	-4.741	-4.791
Inkomsten Luchthavens toevoegen aan algemene middelen	3102 baten	124					
	3103 lasten	124					
Doeluitkering Beter Benutten toevoegen aan Reserve Verkeer en Vervoer	3102 baten	1.664					
	3104 lasten	1.664					
Ramen inkomsten	3102 baten	9.613	8	8	8		
Herberekening afschrijvingen	3103 lasten	864	542	-997	-1.719	-2.207	-608
	3104 baten	-100	-4.876				
Doorschuiven gereserveerde middelen GOL	3103 lasten	-2.800		2.800			
	3104 lasten	2.800					
	3104 baten			2.800			
Egalisatie vrije begrotingsruimte	3103 lasten	-47.834	6.851	2.881	6.185	31.917	
	3104 lasten	47.834					
	3104 baten		6.851	2.881	6.185	31.917	
Totaal		8.706	-12.852	-4.267	-3.875	-2.479	-3.279

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
3102 Algemene dekkingsmiddelen								
lasten	19.543	-	-	-	19.543	-	167	19.710
batens	621.521	-	-	4.942	626.464	7.089	43.762	677.315
saldo	601.978	-	-	4.942	606.920	7.089	43.595	657.605
3103 Stelposten								
lasten	19.831	-290	17.751	-3.800	33.492	29.061	-54.111	8.442
batens	8.000	-	-	-	8.000	-	-6.129	1.871
saldo	-11.831	290	-17.751	3.800	-25.492	-29.061	47.982	-6.571
3104 Mutaties reserves								
lasten	436.861	-1.542	39.847	5.568	480.734	53.738	97.018	631.489
batens	430.613	70.228	88.290	43.374	632.505	3.045	14.146	649.696
saldo	-6.248	71.770	48.443	37.806	151.771	-50.693	-82.871	18.207
totaal programma 31								
lasten	476.236	-1.832	57.598	1.768	533.770	82.799	43.073	659.641
batens	1.060.135	70.228	88.290	48.316	1.266.969	10.135	51.779	1.328.882
saldo	583.899	72.060	30.692	46.548	733.199	-72.664	8.706	669.241

Paragraaf 90 Bedrijfsvoering

Voor een uitleg over de opzet en samenhang van de bestuursrapportage: zie leeswijzer op blz. 2.

A: Algemene voortgang programma

Algemene voortgang

De organisatie is volop in beweging. Langs drie ontwikkelijnen werken we toe naar een opgavengestuurde netwerkorganisatie. Dit verloopt volgens planning. belangrijke randvoorwaarden zijn ingevuld en ook de taakstelling uit het bestuursakkoord hebben wij verwerkt in de meerjarenraming. In een aparte informatiebijeenkomst in oktober informeren wij u verder over hoe wij met het beschikbaar gestelde organisatiekostenbudget, waar het budget Vitale Organisatie een onderdeel van is, toewerken naar een meer opgavegestuurde netwerkorganisatie. De aangekondigde IT-visie zullen wij zoals toegezegd daarbij betrekken.

Bedragen x € 1.000	begroting vast-gesteld (excl. III)	bijstelling (I, II en III)	begroting bijgesteld
Lasten			
Programmlasten	125.768	-3.746	122.022
Kapitaallasten	5.356	-436	4.921
Apparaatskosten	0	0	0
totaal lasten	131.124	-4.181	126.943
Baten			
Rijk			
Europa			
Overige programmabaten			
totaal baten	7.123	-2.541	4.582
saldo baten en lasten	-124.001	1.640	-122.361

Beroep op algemene middelen

geen beroep op algemene middelen

Afwijkingen prestaties

- De instrumenten die binnen de Talentwerkplaats zijn getest worden verankerd in het personeelsbeleid. De talentenwerkplaats heeft daardoor geen functie meer en deze beleidsprestatie komt te vervallen.

Risico's (ontwikkelingen tov jaarrekening 2015) en onzekerheden

Als gevolg van lagere huuropbrengsten van de nieuwbouw dan geraamd (€ 260.000 in 2016, € 200.000 in 2017) worden de overige huisvestingsbudgetten ingezet. Vooralsnog wordt er geen beroep gedaan op algemene middelen.

B: Specificatie

Specificatie I. Voorstellen

x € 1.000		2016	2017	2018	2019	2020	structureel
Opheffen reserves ICT ter dekking van investeringskrediet	90 lasten	329	-1.000	-1.053	-1.300	-1.300	-1.300
Dekking investeringskrediet landmark tlv onderhoudsvoorziening	90 lasten	-50					
Vorming organisatiekostenbudget	90 lasten	-3.600	-3.600	-3.600	-3.600	-3.600	-3.600
Herberekening afschrijvingen	90 lasten	-436	617	545	877	1.304	1.287
Totaal		3.757	3.983	4.109	4.023	3.596	3.613

Verloop begroting 2016

x € 1.000	begroting 2016	slotwijziging 2015	jaarrekening 2015	III. Eerdere besluitvorming	vastgestelde begroting	II. Adm./techn. mutaties *	I. Voorstellen	bijgestelde begroting
programma 90 Bedrijfsvoering								
lasten	130.348	776	-	-	131.124	-424	-3.757	126.943
batens	7.123	-	-	-	7.123	-2.541	-	4.582
saldo	-123.225	-776	-	-	-124.001	-2.117	3.757	-122.361